

Učitel matematiky

Dag Hrubý

Co nám přináší vyučování v primě

Učitel matematiky, Vol. (1992), No. 4, 9–10

Persistent URL: <http://dml.cz/dmlcz/152123>

Terms of use:

© Jednota českých matematiků a fyziků, 1992

Institute of Mathematics of the Czech Academy of Sciences provides access to digitized documents strictly for personal use. Each copy of any part of this document must contain these *Terms of use*.

This document has been digitized, optimized for electronic delivery and stamped with digital signature within the project *DML-CZ: The Czech Digital Mathematics Library* <http://dml.cz>

Jsem přesvědčen, že matematika může na každém stupni nejen přispívat k rozvíjení schopností studentů, ale může je vést i k jasnějšímu vidění souvislostí. Je ovšem třeba, aby matematické vzdělávání bylo nejen dobře připraveno, ale i dobře realizováno v praxi. Podle mého názoru je nižší gymnázium důležitým článkem v tomto řetězu.

Byl bych rád, aby tato schůzka byla podnětem k rozvíjení tvořivé diskuse o otázkách vyučování matematice a to zejména z hlediska obsahu (tvorba osnov), z hlediska realizace výuky (tvorba učebnic) a z hlediska praxe (výměna zkušeností).

Literatura

- (1) Příhoda, V.: Organizace střední školy, Spolek čs. filosofů a přírodovědců, Praha, 1929
- (2) Bydžovský, B.: Naše středoškolská reforma, Profesorské nakladatelství a knihkupectví, Praha, 1937
- (3) Příhoda, V.: Ideologie nové didaktiky, Tvořivá škola, Brno, 1936
- (4) Čech, E.: Počáteční stadium vyučování geometrii, VÚP, Praha, 1955
- (5) Vopěnka, P.: Poznámky o současné matematice, Filosofický časopis ČSAV, Praha, 1971
- (6) Singule, F.: Americká pragmatická pedagogika, SPN, Praha, 1991
- (7) Havel, V.: Letní přemítání, Odeon, Praha 1991

K perspektivě víceletých gymnázií

S víceletými gymnázii se počítá jako se součástí školského systému. Jsem přesvědčen, že víceletá gymnázia, bez ohledu na to, zda budou například osmiletá nebo šestiletá, prokáží svou životaschopnost a stanou se jedním z účinných nástrojů rozbití mýtu jednotné školy. Zřizování víceletých gymnázií by nemělo být doprovázeno absurdním likvidováním tříd základních škol s rozšířeným vyučováním, které s velkou odvahou, jako první, systém jednotné školy narušovaly již před rokem 1989.

Při profilování gymnázia jako vysoce výběrové školy je nutno přejít v pedagogické praxi ke kultivaci osobnosti žáků gymnázií a péči o talentované jedince, kteří mnohdy naráží díky své vyjímečnosti na nepochopení svého okolí.

PhDr. Karel Zdeněk, MŠMT ČR

Co nám přináší vyučování v primě

(Dag Hrubý, gymnázium Jevíčko)

Po obvyklých počátečních obtížích se rozbíhá výuka ve víceletých gymnáziích. Tam, kde začali hned, mají už primy a sekundy a také první zkušenosti. Autor článku vyučuje matematiku v primě na gymnáziu v Jevíčku. Počet žáků je 24 a byli vybráni ze čtyř ZŠ.

Zahájení výuky ve víceletých gymnáziích přináší celou řadu změn. Především jsou to změny v nás samých, učitelích gymnázia, kteří si zvykli na starší děti a nyní předstupují před kolektiv, který je velmi aktivní a projevuje velký zájem o dění ve škole. Je to veliký rozdíl učit "unavené" studenty v maturitní třídě a potom jít do primy nebo sekundy. U nás ve škole zatím přináší výuka v primě a sekundě učitelům radost a uspokojení. Jestli se jedná o krátkodobé opojení, to ukáže budoucnost.

Bylo by ovšem chybou podcenit jisté metodické zvláštnosti a domnívat se, že když umím derivovat, mohu jít ihned učit do primy zlomky. Pojmový aparát a vyjadřovací prostředky jsou omezené, a proto je nutné se na hodiny dobře připravit. Dále je tu problém literatury. I zapálení profesori gymnázií, kteří mají doma velké knihovny, zpravidla nemají literaturu týkající se vyučování 10-15 letých dětí. Kdo chce uspět, bude muset investovat a literaturu shánět. Kromě zalistování si v psychologii a nějaké rozumné pedagogice doporučuji matematikům pilné studium historie matematiky, zejména z pohledu vytváření některých základních pojmů, jako je např. pojem celého čísla, zlomku apod. Cílem článku ale není věnovat se matematickým záležitostem, spíše věcem obecným.

Jaká je reakce učitelů ZŠ, kterým odešli jejich nejlepší žáci? Málom který z nich má z toho radost. Je to celkem pochopitelné, pokud mají na mysli svoji práci ve škole, bude určitě těžší. Zejména na venkově, v malých městech se tyto problémy silně prožívají. Zvláště tam, kde je ZŠ s gymnáziem v jedné budově. Věřím, že tyto problémy časem odpadnou. Profesori našeho gymnázia občas konzultují se svými kolegy ze ZŠ a někteří učitelé ZŠ na gymnázium v omezené míře učí. Na prvním místě musí být žák. Pokud mu budu přát to nejlepší, měl bych mít radost, že odchází do primy. Já vím, ono se to lehce píše, ale hůře prožívá.

Žáci ZŠ se v primě a sekundě cítí velmi dobře. Když jsem ale nepřímě zjišťoval v čem je největší rozdíl mezi výukou v 6. a 7. třídě ZŠ a výukou v primě a sekundě, zjistil jsem, že je to ve vztahu učitel-žák. Primáni a sekundáni zejména oceňují, jak se k nim profesori gymnázia chovají, že je berou skoro jako dospělé lidi, a to se jim velmi líbí.

A co rodiče? Jsou pyšní, že mají dcerku v primě. Měla stále samé jedničky a najednou je tam trojka z pětiminutovky v matematice. "Jak je to možné, ... měla vždycky jedničky". Je třeba s rodiči primánů hovořit a vysvětlit jim novou situaci. Při rodičovských schůzkách chodím jako matematik do třídy s třídním profesorem a snažím se rodičům vysvětlit, že se jejich děti dostaly do konkurence a budou muset něco dělat, něco, co zatím nedělaly, totiž připravovat se na výuku, prostě se učit i doma. Vyzývám rodiče, aby při neúspěchu na své děti nekřičeli, nebili je, ale věnovali jim více času.

Výuka v nižším gymnáziu nám určitě všem přináší hodně práce a starostí. Jsem ale přesvědčen, že se jedná o pozitivní krok v našem školství.